

Anna Maria Szluz-Grodecka

Promotor: dr hab. Radosław Grabowski, prof. UR

**Pozycja ustrojowa
Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
w teorii i praktyce**

Streszczenie

Zasadniczą intencją autorki rozprawy stała się kompleksowa analiza problematyki ustroju Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (KPRP). Poza problematyką ustroju (w znaczeniu struktury organizacyjnej i jej zmian), przedmiotem analizy uczyniono pozycję podmiotów organizacyjnych, wzajemne relacje, zakres zadań oraz sposób ich realizacji. Poczynione refleksje dotyczyły więc tego zagadnienia. Celem badań i analiz stało się wykazanie, że faktyczna pozycja ustrojowa Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nie jest identyczna z opisaną normami prawnymi.

Celem było znalezienie odpowiedzi na następujące pytania: jak i w jaki sposób realizowane są przez KPRP kompetencje w różnych zakresach uprawnień głowy państwa?, czy KPRP jest jedynie urzędem pomocniczym?, dlaczego KPRP posiada tak wysoki status (organ konstytucyjny), pomimo iż pełni funkcje pomocnicze?, jakie czynniki wpływają na wzmocnienie/osłabienie pozycji ustrojowej KPRP? Czy KPRP pełni wyjątkowe funkcje na tle innych Kancelarii? Założono, że KPRP nie jest organem skupionym wyłącznie wokół konstytucyjnych uprawnień Prezydenta RP, lecz realizuje zadania w szerszym zakresie.

Praca obrazuje zmieniającą się strukturę KPRP do dnia 6 sierpnia 2020 r., z uwzględnieniem wszystkich biur, wyróżniając wśród nich jednostki stałe oraz epizodyczne. Analizy przeprowadzono do dnia zakończenia pierwszej kadencji Prezydenta Andrzeja Dudy.

W rozprawie posłużono się kilkoma metodami badawczymi. Zostały wykorzystane metody analityczno-prawna i opisowa. Rozprawa zawiera także wątki historyczno-prawne.

Rozważania prowadzono w głównie odniesieniu do pozycji polskojęzycznych, sięgano również do literatury obcojęzycznej, w tym do monografii, rozdziałów w

monografiach, artykułach z czasopism oraz materiałów ze stron internetowych różnych autorów i organów państwowych. Analizie zostały poddane nie tylko przepisy Konstytucji RP, ale także statuty KPRP, jak również orzecznictwo organów sądowych. Materiał źródłowy stanowiły także regulaminy organizacyjne, zarządzenia, decyzje głów państwa oraz Szefów KPRP.

Rozprawa składa się z sześciu rozdziałów podzielonych na podrozdziały, spiętych klamrą wstępu i zakończenia oraz bibliografii. Nadano jej taki układ po to, aby w pierwszej kolejności zaprezentować oraz omówić prawne podstawy działania i strukturę organizacyjną KPRP, a kolejno jej zadania (w tym związane z realizacją kompetencji Prezydenta RP).

W rozdziale pierwszym „Organizacja Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej” podjęto zagadnienia o charakterze wprowadzającym. Szczególną uwagę poświęcono problematyce prawnych podstaw działania KPRP, pozycji Szefa KPRP oraz Dyrektora Generalnego czy sekretarzom i podsekretarzom stanu, którzy kierują pracami KPRP. W dalszej kolejności skupiono się na zagadnieniach dotyczących doradców Prezydenta RP i pracowników KPRP.

Problematykę rozdziału drugiego stanowią komórki organizacyjne, realizujące zadania związane z konstytucyjnymi uprawnieniami Prezydenta. Zaprezentowano kolejno: Biuro Obywatelstw i Prawa Łaski, Biuro Odznaczeń i Nominacji i Biuro Prawa i Ustroju, z uwzględnieniem ich umocowania w aktach wewnętrznych KPRP, modyfikacji ich nazewnictwa, podziałów wewnętrznych, wskazaniem zadań. W każdym przypadku podjęto analizę kwestii epizodyczności, bądź stałości istnienia jednostki w ramach KPRP.

Trzeci rozdział poświęcono problematyce komórek zapewniających merytoryczną obsługę Prezydenta RP, prezentując kolejno: Biuro Szefa Kancelarii, Biuro Gabinetu Prezydenta, Biuro Narodowej Rady Rozwoju Samorządu i Inicjatyw Obywatelskich, Biuro Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Biuro Spraw Zagranicznych, Biuro Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą, Biuro Dialogu i Korespondencji i Biuro Interwencyjnej Pomocy Prawnej.

W rozdziale czwartym zaprezentowano komórki zapewniające obsługę administracyjną oraz organizacyjną Prezydenta RP, przedstawiając kolejno: Biuro Obsługi Organizacyjnej Prezydenta, Biuro Wydarzeń Krajowych, Biuro Wystąpień

Prezydenta i Patronatów, Biuro Prasowe, Biuro Administracyjne i Biuro Finansowe i Archiwum Prezydenta RP.

Celem usystematyzowania rozważań w rozdziale drugim, trzecim i czwartym przyjęto schemat badawczy komórek organu, który polegał na rozpoczęciu prezentacji biura od wskazania czy dana jednostka realizuje zadania wynikające z konstytucyjnych uprawnień Prezydenta RP. W dalszej kolejności, opierając się na aktach wewnętrznych, stwierdzono czy dana jednostka występowała podczas prezydentur poszczególnych głów państwa i wskazano na zmiany nazewnictwa danego biura. Później przedstawiono podział w ramach biura na wieloosobowe stanowiska pracy, jednoosobowe stanowiska pracy i zespoły. W dalszej kolejności wskazano na zadania, które realizuje biuro.

Przedmiotem rozważań rozdziału piątego stały się zadania KPRP związane z wykonywaniem kompetencji Prezydenta w siedmiu zakresach: reprezentowania państwa w stosunkach międzynarodowych; pełnienia funkcji zwierzchnika Sił Zbrojnych; inicjatywy ustawodawczej; nadawania orderów i odznaczeń; nominacji; nadawania obywatelstwa; stosowania prawa łaski. Przeprowadzone analizy wzbogacono szeregiem danych statystycznych.

Ostatni szósty rozdział dotyczy pozostałych zadań KPRP, które podzielono na trzy grupy: zadania wynikające z kompetencji Prezydenta RP; zadania z zakresu obsługi merytorycznej, organizacyjnej i prawnej; zadania z zakresu obsługi technicznej. Analizie poddano także kwestię zagadnienia dostępu do informacji publicznej.

Wybrane podrozdziały, o ile wymagał tego charakter przedstawianych danych, opatrzone tabelami oraz schematami, które zostały wprowadzone celem uporządkowania i pełniejszego zobrazowania podejmowanej problematyki. Uwzględniono strukturę KPRP w okresie pierwszej kadencji Prezydenta Andrzeja Dudy, jako swoisty punkt odniesienia do eksploracji, co umożliwiło lepsze zrozumienie, w jaki sposób realizowane były i są jej funkcje oraz kompetencje.